

Sygn. akt II KK 373/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Dołhy (przewodniczący)

SSN Jerzy Steckiewicz

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Anna Janczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jacka Radoniewicza,
w sprawie **P. L.** i **E. W.** skazanych z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. oraz
T.B. i **W. J.** skazanych z art. 148 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 14 kwietnia 2016 r.,
kasacji, wniesionych przez obrońców skazanych
od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 26 lutego 2015 r.,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Ł.z dnia 17 grudnia 2012 r.,

**1. uchyla zaskarżony wyrok w części odnoszącej się do P. L. i
w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym,**

**2. oddala kasacje E. W., T. B. oraz W. J. jako oczywiście
bezzasadne, zwalniając ich z kosztów sądowych postępowania
kasacyjnego,**

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. S., Kancelaria Adwokacka kwotę 738 zł, w tym 23 % VAT, tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu za sporządzenie i wniesienie kasacji,

4. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. W., Kancelaria Adwokacka kwotę 738 zł, w tym 23 % VAT, tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu za sporządzenie i wniesienie kasacji,

5. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. P., Kancelaria Adwokacka kwotę 738 zł, w tym 23 % VAT, tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu za sporządzenie i wniesienie kasacji.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 17 grudnia 2012 r.:

- P. L. został uznany winnym tego, że w okresie od czerwca 2007 roku do listopada 2007 roku w Ł., działając w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie podżegał E. W., a za jego pośrednictwem W. J. i T. B. do dokonania - w zamian za kwotę co najmniej 160.000 złotych — zabójstwa K. P., dokonanego następnie przez wyżej wymienionych w dniu 30 listopada 2007 roku w Ł., tj. o czyn z art. art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i wymierzono mu karę 15 lat pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku),
- E. W. został uznany winnym tego, że w okresie od czerwca 2007 roku do listopada 2007 roku w Ł., działając w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie podżegał W. J. i T. B. do dokonania zabójstwa K. P., dokonanego następnie przez wyżej wymienionych w dniu 30 listopada 2007 roku w Ł. tj. o czyn z art. 18 § 2 k.k. w związku z art. 148 § 1 k.k. i wymierzono mu karę 15 lat pozbawienia wolności (pkt 2 wyroku),
- W. J. i T. B. zostali uznani winnymi tego, że tego, że w dniu 30 listopada 2007 roku w Ł., działając wspólnie i w porozumieniu, w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie, w zamiarze bezpośrednim pozbawienia życia z użyciem broni palnej K. P. dokonali zabójstwa wymienionego pokrzywdzonego w ten sposób, że po uprzednim podziale ról obaj oskarżeni przyjechali samochodem marki opel Calibra należącym do T. B., a kierowanym przez W. J. i po zaparkowaniu go w pobliżu posesji przy ul. S. oczekiwali na przybycie pokrzywdzonego, po czym T. B. podążył za K. P. i na klatce schodowej

wymienionej posesji oddał do pokrzywdzonego dwa strzały z bliskiej odległości z broni palnej nieustalonego typu, powodując rany postrzałowe głowy, klatki piersiowej i prawego śródreżca i w rezultacie powodując uszkodzenia ciała w postaci uszkodzeń mózgu i rozległych uszkodzeń narządów klatki piersiowej skutkujące zgonem K. P., podczas gdy w tym czasie W. J. godząc się na realizację czynności wykonanych przez T. B. i podczas ich wykonywania pozostawał w samochodzie zajmując miejsce kierowcy, którym to pojazdem po zdarzeniu odjechał wraz z T. B. to jest czynu z art. 148 § 1 k.k. i wymierzono im odpowiednio kary – T. B. 25 lat pozbawienia wolności i W. J. 15 lat pozbawienia wolności (pkt 3 wyroku),

- T. B. został uznany winnym czynu z art. 263 § 2 k.k. i art. 171 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. i wymierzono mu karę 3 lat pozbawienia wolności (pkt 4 wyroku) i wobec tego na podstawie art. 88 k.k. (pkt 7 wyroku), za zbiegające się przestępstwa wymierzono oskarżonemu T. B. karę łączną 25 lat pozbawienia wolności.

- wobec wszystkich oskarżonych orzeczono pozbawienie praw publicznych na 10 lat.

Od powyższego wyroku apelacje wnieśli obrońcy wszystkich oskarżonych.

Obrońca P. L., adw. P. K. zarzucił wyrokowi sądu I instancji:

I. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na naruszeniu przez Sąd *meriti* art. 413 § 2 pkt. 1 k.p.k., przez niewłaściwe, bo niespełniające wymogów jednoznaczności i zupełności ujęcie (skonstruowanie) zawartego w pkt. 1 wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 17 grudnia 2012 r. opisu czynu przypisanego oskarżonemu P. L., skutkujące pominięciem w opisie czynu szeregu konstytutywnych elementów stanowiącego podstawę przypisania zdarzenia faktycznego, kwalifikowanego przez Sąd *meriti* jako realizującego znamiona złożonego strukturalnie i treściowy typu przestępstwa podżegania do podżegania do zabójstwa, oraz zamieszczeniem w opisie elementów niezwiązanych z charakterystyką znamion stanowiącego podstawę kwalifikacji typu czynu zabronionego podżegania do podżegania do zabójstwa, a w szczególności:

1) niewskazanie w opisie czynu przypisanego niezbędnych elementów służących do charakterystyki strony przedmiotowej wartościowanego zdarzenia

historycznego, objawiające się nieposłuszeniem się przez Sąd *meriti* w opisie czynu przypisanego - niezbędnym do oddania charakterystyki czynu zabronionego polegającego na podżeganiu do podżegania do zabójstwa - znamieniem czasownikowym „nakłania”, a także niewskazaniem w opisie czynu przypisanego - mającego charakteryzować zachowanie polegające na tzw. łańcuszkowym podżeganiu do zabójstwa - że P. L. nakłonił E. W. do zachowania, polegającego na nakłonieniu W. J. i T. B. do zabójstwa K. P.,

2) nie zawarcie w opisie niezbędnych elementów strony podmiotowej, objawiające się pominięciem przez Sąd *meriti* w opisie czynu przypisanego - konstytutywnego dla oddania charakterystyki czynu zabronionego polegającego na podżeganiu do podżegania do zabójstwa - elementu opisu czynu świadczącego o działaniu oskarżonego z zamiarem bezpośrednim, przez zaniechanie wskazania, że P. L. chcąc, aby E. W. wywołał u T. B. i W. J. zamiar popełnienia czynu zabronionego zabójstwa K. P., nakłaniał go do tego,

3) niezamieszczenie zrelatywizowanego do dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych opisu zachowań, mających świadczyć o podjęciu przez P. L. szeregu działań nakłaniających E. W. do nakłonienia T. B. i W. J. do dokonania zabójstwa K. P., a jak wyraźnie wskazuje się w opisie czynu przypisanego działania te miały być rozciągnięte w czasie w okresie od czerwca 2007 r. do listopada 2007 r., co pozwala przypuszczać, że Sądowi *meriti* chodziło o oddanie w opisie czynu tego, że P.L. miał dopuścić się we wskazanym okresie czasu szeregu zachowań przestępnych, polegających na podżeganiu do podżegania do zabójstwa, co w żaden sposób nie zostało odzwierciedlone w opisie czynu przypisanego oskarżonemu,

4) uzupełnienie opisu czynu przypisanego przez Sąd *meriti* oskarżonemu P. L. w porównaniu z opisem czynu zarzucanego w akcie oskarżenia przez przyjęcie, iż oskarżony działał w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie, co wobec faktu, iż w kodeksie karnym z 1997 r. nigdy nie obowiązywał typ kwalifikowany podżegania do czynu zabronionego, w którym wyższa karalność byłaby uzależniona od ustalenia, że podżegacz działał z w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie, prowadzi do wniosku, że nie istniała

podstawa do wprowadzenia takiej charakterystyki zachowania do opisu czynu przypisanego oskarżonemu,

5) nieadekwatne określenie podstawy kwalifikacji prawnej czynu przypisanego P. L. w punkcie 1 zaskarżonego wyroku, ograniczające się do wskazania, że oskarżony zrealizował znamiona czynu zabronionego z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k., co przesądza, że opisana w sentencji wyroku podstawa kwalifikacji prawnej nie oddaje w sposób właściwy istoty czynu zabronionego, polegającego na podżeganiu do podżegania do zabójstwa, który - jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku - miał zostać przypisany P. L.,

6) pominięcie w podstawie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego odwołania do art. 4 § 1 k.k., a tym samym nierozstrzygnięcie przez Sąd *meriti* kwestii stanu prawnego stanowiącego podstawę prawną zaskarżonego rozstrzygnięcia z uwagi na brak wyjaśnienia, czy Sąd I instancji za podstawę rozstrzygnięcia uznał stan prawny obowiązujący w czasie popełnienia czynu zabronionego czy też w czasie orzekania o tym czynie, podczas, gdy prawidłowe zastosowanie normy prawa procesowego wynikającej z art. 413 § 2 pkt.1 k.p.k. obligowało Sąd do takiego skonstruowania opisu czynu przypisanego P. L. w punkcie 1 zaskarżonego wyroku, aby w warstwie deskryptywnej opis ten zawierał jednoznaczne treściowo i zupełne określenie działań oskarżonego oraz charakterystykę okoliczności ich podjęcia, w sposób oddający konstytutywne elementy znamion strony przedmiotowej i strony podmiotowej typu czynu zabronionego, polegającego na podżeganiu do podżegania do zabójstwa, a więc z jednej strony obligowało Sąd *meriti* by w opisie przypisanego oskarżonemu czynu w sposób jednoznaczny wystawiono, że oskarżony dopuścił się zachowania, polegającego na nakłanianiu E. W. do zachowania polegającego na nakłonieniu W. J. i T. B. do zabójstwa K. P., a z drugiej strony, aby w sposób jednoznaczny wyrażono, że podejmując się takiego zachowania oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim chcąc, aby E. W. . nakłonił W.J. i T. B. do zabójstwa K. P., a nadto, aby nie budziło wątpliwości, czy Sąd *meriti* podstawą przypisania odpowiedzialności P. L. uczynił jedno zachowanie, czy też szereg rozciągniętych w czasie pomiędzy czerwcem 2007 r. a listopadem 2007 r. zachowań realizujących znamiona typu czynu zabronionego podżegania do podżegania do zabójstwa, a także do tego, żeby istota typu czynu zabronionego

podżegania do podżegania do zabójstwa została prawidłowo oddana w kwalifikacji prawnej czynu przez wskazanie, że oskarżony miał się dopuścić czynu realizującego znamiona typu czynu zabronionego z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k.;

II. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na naruszeniu art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., oraz błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia, wynikający z zaniechania dokonania istotnych ustaleń faktycznych w sprawie, lub też, wynikający z dokonania dowolnej oceny dowodów prowadzącej do nie znaj dujące go podstaw w zebranych w sprawie materiale dowodowym, ustalenia, że oskarżony P. L. dopuścił się zarzucanego zachowania.

III. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na naruszeniu art. 424 § 1 k.p.k., przez nie wyjaśnienie lub niedostateczne wyjaśnienie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podstawy faktycznej rozstrzygnięcia w zakresie w jakim Sąd *meriti* nie przeprowadził analizy zebranego materiału dowodowego pod kątem jego oceny w świetle przyjmowanych w doktrynie i orzecznictwie sądowym kryteriów oceny dowodu z pomówienia współoskarżonego.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Drugi obrońca P. L., adw. B. T. zarzucił wyrokowi sądu I instancji:

I. Naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj:

1) art. 196 § 3 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. przez oparcie dokonywanych w sprawie ustaleń faktycznych w zakresie stanu zdrowia psychicznego oskarżonego P. L. i jego poczytalności *tempore criminis* na dowodzie z opinii pisemnej biegłych dra J. B. i dr E. G. oraz wydanych przez nich opinii ustnych;

2) art. 201 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. - przez oparcie dokonywanych w sprawie ustaleń faktycznych w zakresie oceny stanu zdrowia psychicznego oskarżonego P. L. na niepełnej opinii biegłych dr A. N. i B. H.

z Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia w P., która została sporządzona bez przeprowadzenia przez w/w biegłych obserwacji psychiatrycznej P. L.;

3) art. 170 § 1 pkt. 5 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. - przez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego obrońców oskarżonego P. L. o wydanie ustnej opinii uzupełniającej przez biegłych dra J. B. oraz dr E. G. i zakończenie przez Sąd ich przesłuchania na rozprawie głównej, co uniemożliwiło obronie wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności mających znaczenie dla oceny stanu zdrowia psychicznego P. L. i jego poczytalności *tempore criminis*;

4) art. 170 § 1 pkt. 3 k.p.k. i art. 366 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. - przez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego obrony o przesłuchanie w charakterze świadka Prof. W. G. (lekarza, u którego P. L. był przez wiele lat leczony z powodu schizofrenii paranoidalnej);

5) art. 193 § 1 k.p.k., art. 194 k.p.k. i art. 201 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. - przez zaniechanie dopuszczenia przez Sąd dowodu z opinii biegłego psychologa w celu oceny zdolności do postrzegania i odtwarzania spostrzeżeń przez oskarżonego E. W. oraz wiarygodności psychologicznej E. W. i jego wyjaśnień;

6) art. 192 § 2 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. - przez zaniechanie przesłuchania świadka E. L. z udziałem biegłego psychologa, a następnie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego tej specjalności oraz lekarza psychiatry - celem oceny stanu zdrowia psychicznego świadka, jego zdolności do postrzegania oraz odtwarzania spostrzeżeń, a także wiarygodności psychologicznej jego zeznań;

7) art. 167 k.p.k. i art. 170 § 3 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. - przez zaniechanie załączenia przez Sąd całości akt postępowania karnego sygn. akt IV K .../11, toczącego się przed Sądem Rejonowym, IV Wydział Karny przeciwko E. Ł.;

8) art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. - przez zaniechanie przeprowadzenia przez Sąd dowodu z uzupełniającej opinii biegłych z zakresu genetyki celem stwierdzenia, czy materiał DNA zabezpieczony na przedmiotach znajdujących się w miejscu znalezienia zwłok K. P. (m.in. niedopałków papierosów, zegarka oraz włosów) pochodzą od E. Ł., T. B. lub W. J.;

9) art. 170 § 1 pkt. 3 k.p.k. zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. - przez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego obrońców oskarżonego P. L. o dopuszczenie dowodów z uzupełniającej opinii biegłych z zakresu badania broni i balistyki;

10) art. 399 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. - przez zaniechanie pouczenia przez Sąd o możliwości zmiany opisu czynu i przyjęcia znamienia kwalifikującego w postaci „motywacji zasługującej na szczególne potępienie”;

11) art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. - przez zaniechanie poczynienia przez Sąd w uzasadnieniu skarżonego wyroku jednoznacznych ustaleń faktycznych;

12) art. 4 i 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. - przez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego;

13) art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. - przez sprzeczność w uzasadnieniu wyroku Sądu *meriti*.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez przyjęcie, iż oskarżony P. L. swoim zachowaniem wyczerpał dyspozycję podżegania do przestępstwa określonego w art. 158 § 1 k.k. i wymierzenie kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Trzeci obrońca P. L., adw. J. D. zarzucił wyrokowi sądu I instancji:

I. Obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia polegającą na:

1. rażącym naruszeniu art. 198 § 1 k.p.k., art. 194 k.p.k., art. 200 § 1 k.p.k. i art. 201 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. oraz § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 roku w sprawie biegłych sądowych przez przyjęcie zeznań T. K. jako opinii ustnej biegłego w sprawie, mimo że opinią taką nie była;

2. art. 201 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. przez zaniechanie przeprowadzenia uzupełniającej opinii biegłych wydanej przez dwóch biegłych psychiatrów co do stanu zdrowia psychicznego oskarżonego E. W. i ustalenia, czy jego wyjaśnienia są wiarygodne;

3. art. 6 k.p.k. i art. 194 § 1 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k., art. 215 k.p.k. oraz art. 170 § 3 k.p.k. przez nierozpoznanie wniosku dowodowego dotyczącego poddania oskarżonego E. W. badaniu psychologicznemu, przesłuchaniu oskarżonego przy udziale biegłego również co do podatności oskarżonego na sugestie i presję sytuacyjną;
 4. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 192 § 2 k.p.k. przez obdarzenie wiarą wyjaśnień oskarżonego E. W. i dokonanie oceny jego wyjaśnień w sposób niepełny, mało wnikliwy, wręcz jednostronny i nie przesłuchanie E. W. na rozprawie głównej z udziałem biegłego psychiatry i psychologa;
 5. art. 201 k.p.k.-w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. przez zaniechanie wyjaśnienia niepełnej opinii biegłego, wydanej przez dwóch biegłych psychiatrów na okoliczność stanu zdrowia psychicznego oskarżonego P. L. i ustalenia, czy oskarżony ten *tempore criminis* był poczytalny;
 6. art. 167 k.p.k. przez niezwrócenie się przez Sąd z urzędu o aktualną dokumentację medyczną leczenia neurologicznego E. W., która nie znajdowała się w aktach;
 7. art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. polegającą na uwzględnieniu w wyroku okoliczności przemawiających jedynie na niekorzyść oskarżonego, rozstrzygnięcie w wyroku istniejących w sprawie wątpliwości na niekorzyść oskarżonego oraz wydanie wyroku na podstawie jedynie części dowodów i nieuwzględnienie zasad prawidłowego rozumowania przy ich ocenie;
 8. art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.
- II. Rażąco niewspółmierność kary, wyrażającą się w wymierzeniu P. L.u niewspółmiernie surowej kary.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, lub ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku przez wymierzenie oskarżonemu kary w mniejszym wymiarze z jednoczesnym wyeliminowaniem z opisu czynu, że oskarżony P. L. działał w wyniku motywacji. zasługującej na szczególne potępienie.

Obrońcy pozostałych oskarżonych podnosili szereg zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego (art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 k.p.k.) mających wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Po rozpoznaniu wszystkich apelacji Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 26 lutego 2015 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż:

- a) uzupełnił podstawę prawną skazania czynów przypisanych oskarżonym w pkt 1, 2 i 3 o art. 4 § 1 kk,
 - b) uzupełnił opis czynu przypisanego oskarżonemu T. B. w pkt 4 o sformułowanie „bez wymaganego zezwolenia”,
 - c) wyeliminował z opisu czynu przypisanego oskarżonemu P. L. sformułowanie, iż „działał w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie”, zaś wymierzoną karę pozbawienia wolności złagodził do 13 lat oraz uchylił wobec tego oskarżonego środek karny pozbawienia praw publicznych,
- 2) utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.

Wyrok zawierał także inne rozstrzygnięcia m.in. co do kosztów procesu.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasacje wnieśli obrońcy wszystkich skazanych, zarzucając przedmiotowemu rozstrzygnięciu:

1) Adw. B. T., obrońca P. L.:

I. Rażąco naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1. art. 170 § 1 pkt. 5 k.p.k. w zw. z art. 452 § 1 i 2 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r.) - przez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego zgłoszonego na rozprawie apelacyjnej w dniu 4 lutego 2015 r. o odebranie uzupełniających wyjaśnień od oskarżonych E. W., W. J. oraz T. B. i stwierdzenie przez Sąd Apelacyjny, że przeprowadzenie tych dowodów „prowadziłoby do przeprowadzenia na nowo i to w szerokim zakresie postępowania dowodowego co do istoty sprawy” oraz, że wniosek ten zmierza w sposób oczywisty „do przedłużenia postępowania”;
2. art. 170 § 1 pkt. 3 k.p.k. - przez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego o zaliczenie w poczet materiału dowodowego ortofotomapy zawierającej usytuowanie kamienicy, w której doszło do zabójstwa K. P. i wskazanie, że nie odzwierciedla ona, zdaniem Sądu Apelacyjnego, stanu z dnia 25 listopada 2007 r. (co wynikać ma

z załączonego przez Sąd „wydruku internetowego dotyczącego uroczystości otwarcia fontanny znajdującej się na Placu D.”);

3. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. - przez pominięcie przy kontroli odwoławczej zarzutu apelacyjnego dotyczącego oceny wartości dowodowej poszczególnych wyjaśnień współoskarżonego E. W. - informacji uzyskanych w wyniku dopuszczenia przez Sąd Apelacyjny opinii biegłej psycholog A.B.;

4. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. - przez brak rzetelnej kontroli odwoławczej podniesionych w apelacji zarzutów dotyczących oparcia ustaleń faktycznych w zakresie stanu zdrowia psychicznego oskarżonego P. L. i jego poczytalności *tempore criminis* na dowodzie z opinii pisemnej biegłych dra J. B. i dr E.G. oraz wydanych przez nich opinii ustnych mimo, iż:

a) z uwagi na powody osłabiające zaufanie do bezstronności w/w biegłych, w tym fakt:

- skierowania przez P. L. za pośrednictwem jego pełnomocnika, jeszcze na etapie postępowania przygotowawczego przed wydaniem opinii pisemnej przez biegłych i przeprowadzeniem obserwacji psychiatrycznej oskarżonego - zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstw przez dra J. B. i dr E. G., w tym przestępstwa wydania fałszywej opinii dotyczącej stanu zdrowia psychicznego P. L. i stwierdzającej jego zdolność do przebywania w warunkach izolacji penitencjarnej;

- wskazywania przez P. L. w pismach kierowanych do Prokuratora, iż podjęcie przez niego próby samobójczej (w 5 dni po przeprowadzeniu badania przez w/w biegłych), związane był ze złą diagnozą jego stanu zdrowia dokonaną przez biegłego dra J. B.;

- wystawienia przez dra J. B., jeszcze przed wydaniem przez niego opinii sądowo-psychiatrycznej w niniejszej sprawie - świadectwa lekarskiego dotyczącego stanu zdrowia psychicznego P. L., jak również nadesłanie do Przewodniczącego VI Wydziału Penitencjarnego Sądu Okręgowego w Ł. pisma, w których stwierdził wprost, iż P. L. „symuluje objawy choroby psychicznej”;

- pozostawiania dra J. B. (ordynatora Oddziału Psychiatrycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej przy Zakładzie Karnym [...]) i dr E. G. w stosunku podległości

służbowej, tj. w takim stosunku zależności, który podważał w istocie samodzielność w opiniowaniu przez dr E. G.;

a zatem wskazanych w apelacji powodów do wyłączenia, tak zarówno dra J. B., jak i dr E. G. od opiniowania w niniejszej sprawie i ograniczenie przez Sąd Apelacyjny kontroli tych zarzutów bądź to jedynie do ogólnej akceptacji takiego sposobu opracowania opinii, bądź też pominięcie tych okoliczności, które zostały wskazane w apelacji, do których Sąd Odwoławczy - w żadnym zakresie nie odniósł się;

b) opinie te były niepełne, albowiem dr J. B. nie brał udziału w obserwacji psychiatrycznej P. ., nie miał kontaktu z P. L. i przez znaczną część czasu, gdy obserwacja była prowadzona (tj. przez okres blisko 2 tygodni) - nie przebywał na terenie Oddziału Psychiatrycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej przy Zakładzie Karnym [...], co wynikało wprost z potwierdzonego również przez niego faktu przebywania w tym okresie na urlopie wypoczynkowym i bezzasadne zaakceptowanie przez Sąd Apelacyjny takiej metody opiniowania;

5. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. - przez brak prawidłowej kontroli odwoławczej podniesionego w apelacji zarzutu dotyczącego oparcia ustaleń faktycznych w zakresie oceny stanu zdrowia psychicznego oskarżonego P. L. na niepełnej opinii biegłych dr A. N. i B. H. Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia, która została sporządzona bez przeprowadzenia przez w/w biegłych obserwacji psychiatrycznej P. L.

6. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. - przez brak rzetelnej kontroli odwoławczej zarzutu podniesionego w apelacji dotyczącego bezzasadnego oddalenia wniosku dowodowego obrony o przesłuchanie w charakterze świadka Prof. W. G. (lekarza, u którego P.L. był przez wiele lat leczony z powodu schizofrenii paranoidalnej);

7) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. - przez brak prawidłowej kontroli odwoławczej zarzutów dotyczących:

a) braku przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy dowodu z uzupełniającej opinii biegłych z zakresu genetyki celem stwierdzenia, czy materiał DNA zabezpieczony na przedmiotach znajdujących się w miejscu znalezienia zwłok K. P. (m.in. niedopałków papierosów, zegarka oraz włosów) pochodzą od E. Ł., T.B. lub W. J., co miało istotne znaczenie dla możliwości poczynienia w sprawie prawidłowych

ustaleń faktycznych, albowiem wydane w sprawie opinie analizowały li tylko materiał porównawczy pobrany od oskarżonego P. L.;

b) bezzasadnego oddalenia wniosku dowodowego obrońców oskarżonego P. L. o dopuszczenie dowodów z uzupełniającej opinii biegłych z zakresu badania broni i balistyki celem stwierdzenia, czy pozostałości prochowe ujawnione na szczotce do czyszczenia broni znalezionej w miejscu pobytu oskarżonego T. B. oraz pozostałości prochowe powstałe w wyniku dokonania próbnego odstrzału amunicji znalezionej w w/w miejscu są tożsame z pozostałościami prochowymi znalezionymi na cele i odzieży K. P., mimo iż przeprowadzenie tego dowodu mogło dostarczyć istotnej poszlaki pozwalającej na weryfikację materiału dowodowego zebranego w sprawie;

i niezasadne ograniczenie kontroli odwoławczej w tym zakresie jedynie do ogólnego stwierdzenia przez Sąd Apelacyjny, że: „brak jest podstaw do ich uwzględnienia”.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

2) Adw. J. D., obrońca P. L.:

1. rażące naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść rozstrzygnięcia,

a mianowicie:

a) art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k. w zw. z art. 77 § 1 pkt 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej u.s.p.) polegające na niedostrzeżeniu z urzędu przez Sąd Odwoławczy zaistniałego w wyroku I Instancji uchybienia będącego bezwzględną przyczyną odwoławczą, co skutkowało przeniknięciem do wyroku II Instancji uchybienia polegającego na nienależytej obsadzie sądu I Instancji albowiem w rozpoznaniu sprawy w dniach 10 grudnia 2012 r. i na rozprawie z ogłoszenia wyroku z dnia 17 grudnia 2012 r. brał udział nieuprawniony sędzia J. P. nielegitymujący się w tym czasie delegacją do orzekania w Sądzie Okręgowym w Ł., który to sąd jest inny niż jego sąd macierzysty (sądem macierzystym na dzień wydawania wyroku był Sąd Apelacyjny), w wyniku czego skład, w którym zasiadał sędzia nieuprawniony do

sądzenia w tym sądzie, był nienależyty, co stanowi rażąco obrazę minimalnego standardu prawidłowego procedowania i tym samym stanowi bezwzględny przyczynę odwoławczą w postaci „nienależytej obsady sądu” w rozumieniu przepisu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

b) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. polegające na niedostrzeżeniu przez Sąd Apelacyjny uchybień w wyroku Sądu I Instancji i wydaniu orzeczenia nadal obarczonego uchybieniami wynikającymi z dokonania przez Sąd I instancji oceny materiału dowodowego, a przede wszystkim przyjęciu jako własnych ustaleń i ocen dowodów poczynionych przez Sąd I Instancji, mimo że ustalenia te były błędne albowiem sprzeczne z dowodami zgromadzonymi w sprawie i oparte na ich dowolnej ocenie, dokonane przy tym z naruszeniem zasady *in dubio pro reo*, jak również nieopartej na całokształcie dowodów, przy uwzględnieniu wyłącznie okoliczności niekorzystnych dla skazanego i nie wzięciu pod uwagę tych, które świadczą na jego korzyść,

c) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 192 § 2 k.p.k. i w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. polegające na nieuwzględnieniu przez Sąd Odwoławczy podniesionych w apelacji zarzutów, oraz niedostrzeżeniu zaistniałych w wyroku I Instancji uchybień, co skutkowało przeniknięciem do wyroku II Instancji uchybień polegających na zaniechaniu wyjaśnienia niepełnej opinii biegłego wydanej przez dwóch biegłych psychiatrów na okoliczność stanu zdrowia psychicznego oskarżonego P. L. i ustalenia, czy oskarżony ten *tempore criminis* był poczytalny;

d) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. - w przypadku uznania winy P. L. za udowodnioną, błędne rozważenie zarzutów apelacyjnych skarżącego polegające na niewłaściwym rozpoznaniu zarzutu co do sposobu wymiaru kary P.L.,

e) art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 167 § 1 k.p.k. polegające na bezzasadnym oddaleniu wniosków dowodowych obrońców skazanego P. L. co do ujawnienia bez odczytania zeznań świadków [...] oraz co do uzupełniającego przesłuchania E. W., T. B., W.J. - przez pominięcie w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego powodów, dlaczego wnioski te nie zasługują na uwzględnienie, ograniczając się jedynie do wskazania, że wnioski te zmierzały do manipulacji;

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania.

3) Adw. P. K., obrońca P. L.:

I. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na nierzetelnym merytorycznie rozważeniu oraz pobieżnym lub wymijającym, pomijającym istotę sformułowanych w skargach apelacyjnych zarzutów, ustosunkowaniu się w uzasadnieniu zaskarżonego kasacją wyroku do wskazanych poniżej zarzutów obrońców oskarżonego P. L. podniesionych w apelacjach adw. J. D., adw. B. T. oraz adw. P. K., co świadczy o pobieżnym przeprowadzeniu kontroli instancyjnej, skutkującym bezpodstawnym i niewyjaśnionym w dostateczny sposób w pisemnych motywach rozstrzygnięcia zaaprobowaniem przez Sąd Apelacyjny stanowiska, iż istnieją podstawy faktyczne i prawne do przypisania oskarżonemu P. L. odpowiedzialności karnej za przypisany mu czyn, co przejawiało się w szczególności przez:

1) uznanie za bezzasadne zarzutów obrazy przepisów prawa procesowego podniesionych w punktach II i III petitum apelacji adw. P. K., w punktach 11 i 12 petitum apelacji adw. B. T. oraz z w punkcie 7 i 8 petitum apelacji adw. J. D., których istota sprowadzała się do zakwestionowania poprawności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia przez przyjęcie, że P. L. dopuścił się zachowania sprawczego, polegającego na nakłanianiu do zabójstwa K. P., a nie zachowania sprawczego, polegającego na podżeganiu do pobicia pokrzywdzonego, co wynikało z dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w związku z uznaniem przez Sąd I instancji za wiarygodną najmniej korzystnej dla P. L. wersji wyjaśnień E. W., jedynie pośrednio potwierdzonych najmniej korzystną wersją wyjaśnień W. J., pomimo tego, że wiarygodność tych wyjaśnień - jako szczególnej kategorii dowód z pomówienia współoskarżonych - budziła zasadnicze wątpliwości oraz nie została w dostateczny i należyty sposób zweryfikowana pod kątem wypracowanych w orzecznictwie sądowym kryteriów oceny dowodów z pomówienia współoskarżonych, jak również nie została przez Sąd I instancji omówiona w pisemnych motywach rozstrzygnięcia,

w szczególności zaś w kontekście braku przedstawienia w uzasadnieniu wyroku sądu a quo szczegółowego i zarazem przekonującego wyjaśnienia z jakich powodów uznano za niewiarygodne - zdaniem obrony - równie uprawnione na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego alternatywne wersje zdarzeń, które to uchybienia w zakresie oceny materiału dowodowego zostały bez przeprowadzenia w tym zakresie wyczerpującej analizy zaaprobowane w toku kontroli instancyjnej przez Sąd II instancji, w szczególności, że przeciwko uznaniu wiarygodności wyjaśnień E. W. przemawiały również wnioski, wynikające z przeprowadzonego przez Sąd Odwoławczy dowodu z opinii psychologicznej dr n. med. A. B. z dnia 9 października 2014 r.; podczas gdy w świetle sformułowanego na tle wykładni art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. minimalnego standardu rzetelnej kontroli odwoławczej oraz minimalnych wymogów stawianych uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego Sąd Apelacyjny był zobligowany do wyczerpującego, skrupulatnego i przekonującego ustosunkowania się w uzasadnieniu zaskarżonego kasacją wyroku do zarzutów podniesionych w skargach apelacyjnych obrońców P. L., a w szczególności - w realiach przedmiotowej sprawy - adekwatnego do treści obowiązującego w tym względzie porządku prawnego wyjaśnienia dlaczego Sąd II instancji uznał, że orzeczenie Sądu I instancji nie jest obarczone wskazywanymi przez skarżącego błędami w zakresie zastosowania przepisów prawa procesowego, które powinny skutkować uznaniem wyroku Sądu Okręgowego za rozstrzygnięcie merytorycznie wadliwe, a w konsekwencji wymagające uchylenia i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania;

2) uznanie za bezzasadny zarzutu obrazy przepisów prawa procesowego podniesionego w punkcie I *petitum* apelacji adw. P. K., polegającego na naruszeniu przez Sąd *meriti* art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., przez niewłaściwe, bowiem niespełniające wymogów jednoznaczności i zupełności ujęcie (skonstruowanie) zawartego w pkt. 1 wyroku Sądu Okręgowego z dnia 17 grudnia 2012 r. opisu czynu przypisanego oskarżonemu P.L., skutkujące pominięciem w opisie czynu szeregu sprecyzowanych w punkcie I pkt 1, 2, 3 i 5 *petitum* apelacji skarżącego konstytutywnych elementów stanowiącego podstawę przypisania zdarzenia faktycznego, kwalifikowanego przez Sąd *meriti* jako realizującego znamiona

złożonego strukturalnie i treściowo typu przestępstwa podżegania do podżegania do zabójstwa, pomimo tego, że Sąd a quo w pisemnych motywach rozstrzygnięcia nie wyjaśnił w żaden sensowny, dający się racjonalnie zweryfikować w toku kontroli kasacyjnej sposób dlaczego w realiach przedmiotowej sprawy uprawnione jest twierdzenie, że dokonane przez Sąd meriti ustalenia faktyczne, dotyczące istoty zachowań sprawczych podjętych przez P. L. w okresie od czerwca 2007 r. do listopada 2007 roku, zostały w opisie czynu przypisanego oddane w sposób adekwatny i zgodny z minimalnym standardem wynikającym z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., co w konsekwencji doprowadziło do zaakceptowania wadliwego z punktu widzenia wymogów procesowych, niespełniającego funkcji gwarancyjnej opisu czynu przypisanego oskarżonemu, na tle którego nie można jednoznacznie przesądzić jakie istotne z punktu widzenia strony przedmiotowej, a stanowiące podstawę przypisania zachowania sprawcze podjął P. L. w okresie pomiędzy czerwcem 2007 r. a listopadem 2007 r., a w szczególności nie sposób przyjąć, że w opisie czynu przypisanego oddano istotę zachowania przestępnego, polegającego na łańcuszkowym podżeganiu do zabójstwa, oraz na tle którego to opisu czynu nie zostały wyrażone konstytutywne dla przypisania odpowiedzialności karnej za łańcuszkowe podżeganie do czynu zabronionego elementy strony podmiotowej świadczące o tym, że oskarżony podjął zachowania sprawcze z zamiarem bezpośrednim, co miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia z uwagi na fakt, iż rzetelne rozpoznanie przez Sąd Apelacyjny zarzutów apelacyjnych i uwzględnienie uzasadnionych wątpliwości co do poprawności ustaleń faktycznych oraz oceny prawnej dokonanej przez Sąd I instancji powinno skutkować wydaniem rozstrzygnięcia o uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania,

II. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 452 § 2 k.p.k. (w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r.) oraz art. 7 k.p.k. z art. 424 § 1 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na dokonaniu dowolnej a nie - jak to wymagają przepisy prawa procesowego - swobodnej oceny wartości dowodowej dowodu z opinii psychologicznej dr n. med. A.B. z dnia 9 października 2014 r. (k. 6315-6322 i k. 6477-6478) pod kątem jej znaczenia dla oceny

wiarygodności jedyne go bezpośredniego dowodu obciążającego oskarżonego P. L. w postaci wyjaśnień oskarżonego E.W.,

III. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, polegające na błędnej wykładni art. 18 § 2 k.k., art. 148 § 1 k.k. oraz art. 12 k.k. przez przyjęcie niemieszczących się w granicach prawidłowej wykładni przepisów prawa materialnego poglądów prawnych, polegających na uznaniu, iż:

1) nie zachodzi żadna istotna materialnoprawna różnica pomiędzy typem czynu zabronionego podżegania do zabójstwa (art. 18 § 2 k.k. w zw. art. 148 § 1 k.k.), a typem czynu zabronionego podżegania do podżegania do zabójstwa (art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k.), gdyż oba wskazane typy czynów zabronionych określają identyczną zawartość bezprawności zachowania oskarżonego, a w konsekwencji i prawidłowa jest teza, że kwalifikacja prawna tzw. łańcuszkowego podżegania do zabójstwa może być oddana przez powołanie art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i „nie ma przy tym potrzeby dwukrotnego przywoływania art. 18 § 2 k.k.” (zob. s. 41 uzasadnienia zaskarżonego kasacją wyroku), podczas gdy prawidłowa wykładnia przepisów prawa materialnego w zakresie w jakim statuują one odpowiedzialność karną za typy czynów zabronionych podżegania do zabójstwa oraz podżegania do podżegania do zabójstwa (tzw. łańcuszkowego podżegania do zabójstwa), prowadzi do przyjęcia, że nie jest dopuszczalne utożsamianie ze sobą zakresu odpowiedzialności karnej za wskazane dwa, różniące się charakterystyką zachowania przestępnego typy czynów zabronionych, z których pierwszy sprowadza się do nakłaniania innej osoby do popełnienia typu czynu zabronionego, polegającego na sprawstwie zabójstwa, a drugi sprowadza się do nakłaniania innej osoby do popełnienia typu czynu zabronionego, polegającego na podżeganiu do zabójstwa, którego sprawcą ma być osoba trzecia, ze względu na fakt, iż podstawą odpowiedzialności karnej za wskazane typy czynów zabronionych są normy sankcjonowane różniące się zasadniczo w swojej treści, czego konsekwencją procesową, wynikającą z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., jest konieczność takiego skonstruowania opisu czynu stanowiącego podstawę przypisania odpowiedzialności karnej za podżeganie do zabójstwa albo za podżeganie do podżegania do zabójstwa, z których wynikać będzie

jednoznacznie który z tych typów stanowił podstawę przypisania odpowiedzialności karnej,

2) przestępstwo podżegania do określonego typu czynu zabronionego, a w szczególności - co istotne w realiach przedmiotowej sprawy - przestępstwo podżegania do zabójstwa (art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k.) lub przestępstwo podżegania do podżegania do zabójstwa (art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k.) może zostać zaliczone do kategorii przestępstw trwałych, a w konsekwencji, iż możliwa jest jednoczynowa realizacja znamion wskazanych typów czynów zabronionych przez podjęcie przez podżegacza wielu rozciągniętych w czasie zachowań, polegających na nakłonieniu do zabójstwa albo w przypadku tzw. łańcuszkowego podżegania do zabójstwa - nakłonieniu pośrednika do nakłonięcia innej osoby do zabójstwa, bez konieczności przesądzenia, iż wielość podjętych przez podżegacza czynności nakłaniających do popełnienia przestępstwa została podjęta ze z góry powziętym zamiarem/ w krótkich odstępach czasu oraz - w wypadku typu czynu zabronionego kwalifikowanego z art. 18 § 2 k.k. art. 148 § 1 k.k. lub art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. - przy spełnieniu warunku zachowania tożsamości pokrzywdzonego, podczas gdy prawidłowa wykładnia przepisów prawa materialnego, to jest art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. oraz art. 12 k.k., prowadzi do jednoznacznej - z perspektywy przyjmowanych w doktrynie prawa karnego i orzecznictwie sądowym założeń interpretacyjnych - konkluzji, że opis znamion czasownikowych (czynnościowych) typu czynu zabronionego podżegania do zabójstwa lub łańcuszkowego podżegania do zabójstwa, to jest znamienia „nakłania”, może zostać zrealizowany wyłącznie przez jednorazowe podjęcie się zachowania, polegającego na nakłanianiu innej osoby do popełnienia czynu zabronionego, a ewentualne uznanie za jedną i niepodzielną podstawę prawnokarnego wartościowania w ramach jednego czynu, dwóch lub więcej popełnionych w kilkumiesięcznych odstępach czasu zachowań nakłaniających inną osobę do popełnienia określonego czynu zabronionego jest możliwe tylko i wyłącznie przy zastosowaniu konstrukcji czynu ciągłego z art. 12 k.k. jako jedynej w przypadku przestępstwa podżegania do zabójstwa oraz przestępstwa podżegania do podżegania do zabójstwa materialnoprawnej podstawy zredukowania wielości czynów w rozumieniu ontologicznym do jednego

czynu w znaczeniu prawnym i jest warunkowane dokonaniem ustaleń faktycznych świadczących o tym, że sprawca dopuścił się co najmniej dwóch zachowań nakłaniających w krótkich odstępach czasu oraz ze z góry powziętym zamiarem dopuszczenia się tych zachowań, a w przypadku typów, których przedmiotem zamachu jest dobro osobiste w postaci życia przy spełnieniu warunku zachowania tożsamości pokrzywdzonego, co miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia z uwagi na fakt, iż oparcie przez Sąd Apelacyjny kontroli instancyjnej zarzutów podniesionych w punkcie I petitum apelacji adw. P. K. na wskazanych błędnych co do swojej istoty poglądach prawnych skutkowało nierozpoznanie istoty podniesionych zarzutów obrazy przepisów prawa procesowego, polegających na wykazaniu wadliwości opisu czynu przypisanego P. L. w pkt. 1 wyroku Sądu Okręgowego z dnia 17 grudnia 2012 r., skutkujących tym, że oskarżonemu został przypisany czyn, który w swoim opisie nie ujmował istoty zachowania przestępnego, sprowadzającego się - w świetle ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji - do łańcuszkowego podżegania do zabójstwa.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

- 4) **Adw. W. S., obrońca E. W.** - naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. art. 453 § 2 k.p.k. w zw. z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP w zw. z art. 6 k.p.k.. Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 26 lutego 2015 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.
- 5) **Adw. A. W. obrońca skazanego T. B.** - Rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 433 § 2 w zw. z art. 452 § 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. oraz art. 433 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.. Podnosząc powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji.
- 6) **Adw. J. P. obrońca skazanego W. J.** - rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 452 § 2 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r.) w zw. z art.

6 k.p.k. oraz art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.. Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na powyższe kasacje Prokurator Prokuratury Apelacyjnej wniósł o oddalenie wszystkich wniesionych kasacji, jako bezzasadnych. Takie samo stanowisko zajął Prokurator Prokuratury Krajowej oraz pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej w trakcie rozprawy przez Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zarzuty podniesione w kasacjach obrońców E. W., W. J. oraz T. B. miały oczywiście bezzasadny charakter, co - w związku z treścią art. 535 § 3 k.p.k. - zwalniało Sąd Najwyższy z obowiązku sporządzenia pisemnego uzasadnienia w tym zakresie.

Zasadny okazał się natomiast zarzut naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. przez niewłaściwe rozpoznanie sformułowanego w apelacji obrońcy oskarżonego P.L. zarzutu wadliwego opisu czynu przypisanego temu oskarżonemu w wyroku Sądu I instancji oraz wadliwej kwalifikacji prawnej. Obrońca oskarżonego podniósł w apelacji, że przyjęty przez Sąd I instancji w wyroku opis czynu nie odpowiada dokonany przez ten Sąd ustaleniom faktycznym. W opisie czynu zawartym w wyroku Sądu I instancji wskazano, że P. L. podżegał E. W., a za jego pośrednictwem, W. J. i T. B. do dokonania zabójstwa K. P. Tymczasem z ustaleń faktycznych wynika, że oskarżony P.L. nakłaniał E.W. do znalezienia „osoby gotowej spowodować aby K. P. <odczepił się> od córki”. Treść owego zlecenia była następnie modyfikowana (pobicie, pozbawienie życia). Nie zmienia to jednak faktu, że istotą zachowania P.L. było podżeganie E.W. nie do zabójstwa, ale do znalezienia i nakłonienia innych osób (osoby) do tego, by spowodowały śmierć K.P. W ramach dokonanych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych nie można przyjąć, że P.L. podżegał bezpośrednich sprawców zabójstwa (tj. W. J. i T. B.), skoro nie tylko się z nimi nie kontaktował, ale w momencie nakłaniania E.W. nawet ich nie znał. Możliwa jest co prawda realizacja znamion podżegania przy pomocy pośrednika, przekazującego określoną informację osobie nakłanianej, ale nawet wówczas zachowanie podżegacza musi

polegać na wzbudzeniu zamiaru u konkretnej osoby nakłanianej (co nie oznacza, że podżegacz musi znać jej tożsamość). Sytuacja taka nie zachodziła jednak w przypadku oskarżonego P.L., bowiem jego czyn nie polegał na wzbudzeniu zamiaru popełnienia zabójstwa u W.J. i T. B., ale wyłącznie na nakłonieniu E.W. do znalezienia osób (osoby) które pojęłyby się zabójstwa K.P. i namówieniu ich do realizacji zlecenia.

Także z perspektywy strony podmiotowej opis czynu zawarty w wyroku Sądu I instancji nie odpowiada ustaleniom faktycznym. O ile można przyjąć, że użyty w tym opisie termin „podzegał” implikuje działanie sprawcy z zamiarem bezpośrednim, to odniesienie tego zamiaru do pozostałych elementów opisu czynu przypisanego oskarżonemu sugeruje świadomość P.L. co do tożsamości osób, które bezpośrednio miały dokonać zabójstwa. Tymczasem, jak już wcześniej wspomniano, w chwili realizacji znamion przestępstwa podżegania oskarżony P.L. nie znał tożsamości tych osób.

Wadliwie ujęty został także czas realizacji znamion przestępstwa podżegania przypisanego P.L. Wskazanie, iż czyn popełniony został „w okresie od czerwca 2007 roku do listopada 2007 roku” sugeruje, jakoby nakłanianie E.W. do popełnienia czynu zabronionego trwało przez kilka miesięcy. Z dokonanych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych wynika, że do dokonania podżegania doszło już w momencie podjęcia przez E.W. decyzji namówienia W.J. i T.B. do dokonania zabójstwa. Musiało to mieć miejsce jeszcze przed sierpniem 2007 r., skoro wcześniej E.W. przekazał W.J. i T.B. konkretne informacje dotyczące ofiary oraz zaliczkę za wykonanie zlecenia.

Wadliwy opis czynu przypisanego oskarżonemu w wyroku Sądu I instancji skutkował wadliwą kwalifikacją prawną, w której pominięto okoliczność, iż przedmiotem podżegania nie było przestępstwo zabójstwa ale czyn zabroniony nakłonienia innej osoby do popełnienia przestępstwa zabójstwa. Należy podkreślić, że w Kodeksie karnym z 1997 r. podżeganie z art. 18 § 2 k.k. stanowi odrębny typ czynu zabronionego, a nie wyłącznie formę popełnienia przestępstwa. Typ ten posiada własne znamiona, które powinny zostać odzwierciedlone w opisie czynu zawartym w wyroku skazującym. Jednym ze znamion jest wskazanie czynu zabronionego, do którego popełnienia nakłania podżegacz. Takim czynem

zabronionym może być podżeganie innej osoby do popełnienia przestępstwa, co powinno znaleźć odzwierciedlenie zarówno w opisie czynu przepisanego skazanemu, jak również w kwalifikacji prawnej.

Podgląd Sądu odwoławczego, jakoby istotą odpowiedzialności P.L. było podżeganie do zabójstwa K.P. nie jest więc trafny. Nie jest także trafna konstatacja tego Sądu, iż pominięcie łańcuszkowego charakteru podżegania pozostawało bez wpływu na zawartość „bezprawności” zachowania przypisanego P.L. Ustawodawca co prawda przewiduje za podżeganie takie same granice kary, jak za czyn zabroniony, który jest przedmiotem podżegania, ale nie przesądza to jeszcze w każdym wypadku, że stopień społecznej szkodliwości poszczególnych zachowań wchodzących w skład łańcuszkowego podżegania (czy pomocnictwa) będzie identyczny. Zależać to będzie od okoliczności faktycznych konkretnej sprawy, a w szczególności od stopnia prawdopodobieństwa naruszenia dobra prawnego łączącego się z danym podżeganiem.

Niejasne jest także stanowisko Sądu odwoławczego przyjmujące, że przypisane P.L. przestępstwo podżegania miało charakter przestępstwa trwałego. Z ustaleń Sadu I instancji nie wynika bowiem, by P.L. podejmował jakąś większą liczbę działań zmierzających do przekonania E.W., by nakłonił inne osoby (osobę) do zabicia K.P. Wręcz przeciwnie, z ustaleń tych można wyprowadzić wniosek, że do nakłonienia E.W. doszło już w momencie zmiany przedmiotu zlecenia z pobicia na zabójstwo. Kolejne kontakty P.L. z E.W. miały na celu doprowadzenie do realizacji przyjętego zlecenia (przez wypłacenie zaliczki, przekazanie informacji dotyczących ofiary, określenie kolejnych terminów dokonania zabójstwa) Były do działania podjęte już po dokonaniu przestępstwa podżegania. Nie mogły więc decydować o „trwałym” charakterze tego przestępstwa.

Mając na uwadze fakt, że uwzględnienie kasacji jednego z obrońców oskarżonego dorowadziło do uchylecia wyroku Sądu odwoławczego w części dotyczącej P.L., zbędnym było ustosunkowanie się do pozostałych zarzutów zawartych w kasacjach. Sąd odwoławczy przy ponownym rozpoznaniu sprawy zobligowany będzie do rozpoznania wniesionych przez obrońców apelacji zgodnie ze standardem wyznaczonym przez art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., korygując błędy, do jakich doszło w opisie czynu oraz jego kwalifikacji prawnej

przyjętych w wyroku Sądu I instancji. Modyfikacja tego opisu determinować będzie ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego P.L., co może - choć nie musi - wpływać na wysokość wymierzonej kary. Kwestia ta będzie przedmiotem wnikliwej oceny Sądu odwoławczego, zwłaszcza w kontekście formułowanych w apelacjach zarzutów dotyczących rozstrzygnięcia o karze.

W tym stanie rzeczy, należało orzec jak w sentencji

kc